

והיא שעמדה לאבותינו ולנו. שלא אחד בלבד עמד עלינו לכולתנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכולתנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם

צא ולמד מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו: שפרעה לא גזר אלא על הזכרים, ולבן בקש לעקר את-הכל. שנאמר: ארמי אבד אבי, וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט, ויהי שם לגוי גדול, עצום ורב

וירד מצרימה – אנוס על פי הדבור. ויגר שם. מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא לגור שם, שנאמר: ויאמרו אל-פרעה, לגור בארץ באנו, כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך, כי כבד הרעב בארץ כנען. ועתה ישבורנא עבדיך בארץ גשן

במתי מעט. כמה שנאמר: בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה, ועתה שמך ה' אלהיך ככוכבי השמים לרב

ויהי שם לגוי. מלמד שהיו ישראל מצינים שם. גדול עצום – כמה שנאמר: ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד, ותמלא הארץ אתם

ורב. כמה שנאמר: רבבה כצמח השדה נתתיך, ותרבי ותגדלי ותבאי בעדי עדיים, שדים נכנו ושערך צמח, ואת ערם ועריה. ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיה, ואמר לך בדמיה חיי, ואמר לך בדמיה חיי

Shemos 19:4

אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על-כנפי נשרים ואבא אתכם אלי

Ba'al HaTurim

אתם ד' ראשי פסוקים. "אתם, לכו קחו לכם תבן". ואידך "אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים", בשביל שלא רצו מצרים לתת להם תבן, "אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים", "אתם נצבים", "אתם עדי". לומר בשביל ש"אתם נצבים היום" לעולם, תוכלו להיות עדי כי לעולם אני נצב

Shemos 5:11

אתם, לכו קחו לכם תבן, מאשר, תמצאו: כי אין נגרע מעבדתכם, דבר

19:4

אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על-כנפי נשרים ואבא אתכם אלי

Devarim 29:9

אתם נצבים היום כלכם, לפני יהוה אלהיכם: ראשיכם שבטיכם, זקניכם ושטריכם, כל, איש ישראל

Yeshayahu 43:10

אתם עדי נאם-יהוה, ועבדי אשר בחרתי: למען תדעו ותאמינו לי ותבינו, כי-אני הוא--לפני לא-נוצר אל, ואחרי לא יהיה

Rambam - Hilchos Dei'os 6:1

דָּרַךְ בְּרִיתוֹ שֶׁלְאָדָם--לְהִיּוֹת נִמְשָׁךְ בְּדַעוֹתָיו וּבְמַעֲשָׂיו אַחַר רַעְיוֹ וְחִבְרָיו, וְנוֹהֵג בְּמִנְהַג אֲנָשֵׁי מְדִינָתוֹ. לְפִיכֵךְ צָרִיךְ אָדָם לְהִתְחַבֵּר לְצַדִּיקִים וְלִישָׁב אֶצֶל הַחֲכָמִים תָּמִיד, כְּדֵי שֶׁיִּלְמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם; וְיִתְרוֹסֵק מִן הַרְשָׁעִים הַהוֹלְכִים בַּחֲשָׁךְ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלְמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם. הוּא שְׁשֵׁלְמָה אֹמֵר, "הוֹלֵךְ אֶת-חֲכָמִים, יִחְכֵּם; וְרָעָה כְּסִילִים, יִרְעַע" (משלי יג,ב). וְאוֹמֵר, "אֲשָׁרֵי הָאִישׁ . . ." (תהילים א,א)

Shemos 1:7

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרָצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם

Ha'Emek Davar

ותמלא הארץ אתם. אם היה הכוונה ארץ גושן, מהם מיבעי וכן ת"א מנהו. אבל לשון המקרא אותם. בא ללמד דלא ארץ גושן לבד שהי' מיוחד לישראל ומלאה מישראל לבד. אלא אפילו כל ארץ מצרים שהי' עיקר ישיבת עם מצרים מ"מ מלאה הארץ את ישראל. ומשמעות אותם, עמם. כמש"כ בספר ויקרא י"ז ה' עה"פ וזבחו זבחי שלמים לה' אותם. והיה כל מקום פנוי שמצאו ישראל לקנות ולדור נתישבו שמה

והיינו דכתיב במכת בכורות ופסח ה' על הפתח, הרי שהיו הרבה בתי ישראל בקרב בתי מצרים... ואע"ג שיבואר להלן ב' כ"ה וג' ז' שפרעה נגש לישראל ולחצם לדור במיצר כדי להשפיל דעתם, מ"מ ה' באופן שנשאר בקרב ערי מצרים בין בתיהם

ובא הכתוב להקדים בזה סיבת שנאת מצרים וגזרת המלכות. ומחשבת חשד מה שלא עלה ע"ד ישראל. כ"ז בא משום שבקשו לצאת מרצון יעקב אביהם שישבו דוקא בארץ גושן, כדי שיהיו בדד ונבדל ממצרים כמש"כ בפ' ויגש, אבל הם לא רצו כן. ובש"ר איתא עוד שפסקו מלמול, והוא תמוה מה גרם מיתת יוסף לזה, אלא כמש"כ דכל זמן שהיה יוסף חי לא הניח לעדת ישראל לדור בקרב מצרים, ע"כ שמרו מילה, אבל משמת יוסף וקבעו דירתם גם במצרים כולה, ומש"ה פסקו מלימול שאמרו נהיה כמצרים. דאחר שקבעו דירתם בקרבם מצאו טוב להם להשתוות למצרים ולא יהיו ניכרים שהמה יהודים

ומשום זה ביאר המדרש שהפך ה' לבם לשנוא עמו. וכבר ביארנו בס' בראשית עה"פ "כי גר יהיה זרעך וגו'" אשר היא הסבה שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו בשביל שאין אנו רוצים להיות כגרים ונבדלים מן האומות